

ZUGLÓ Kerületfejlesztési fórumok

3. Városközpont

2010.02.26. péntek 17:00-19:00
Budapest, XIV. Zuglói Vagyonkezelő Zrt. Házasságkötő Terem (Pétervárad u. 11-17.)

Eseménytörténet:

Dr. Weinek Leonárd, polgármester – köszöntő, a munka hátterének bemutatása (nagyobb munka része). A hosszú távú tervezés régi hiányossága a kerületnek, többek közt ezt hivatottak pótolni e fórumok, melyek kifejezetten a lakosság igényeire koncentrálnak. Pártpolitika-mentes fórumokat szeretne a kerület szervezni, ezért kértek fel külső szakembereket. A kerületet karakterisztikus részekre osztva és ezekre fókuszálva zajlanak e beszélgetések. A fórumok alkalmával felszínre kerülő információkkal egy hosszú távú gondolkozás, tervezés megalapozása a cél, mely a politikai ciklusokon átnyúló célrendszer alapoz meg és ezek megvalósítását segíti. A helyiek, civilek szerepe ebben az előkészítési folyamatban alapvető fontosságú.

Gauder Péter – felvezetés, bemutatkozás, a napirend / módszer ismertetése (1. értékek, lehetőségek, víziók feltárása; 2. a megvalósítás problémáinak feltárása, 3. továbblépési lehetőségek)

A **résztevők** bemutatkozása – név, szervezet/foglalkozás, itt lakik-e a területen

Összességében megállapítható, hogy a megjelent résztvevők - összesen 7 fő - többsége a területen élőket reprezentálta.

Előzetesen felmerült kérdés a Városközpont, jelesül a Bosnyák tér kapcsán: "mi is valójában e fórum célja és értelme, hiszen ez már egy lejátszott ügy..."

Válasz (Gauder Péter, a beszélgetést vezető szakember): az ügy jelenleg tárgyalási fázisban van, hiszen a terület tulajdonosa (Echo-Invest) nem épített még semmit - ami részben a válságnak is köszönhető - és az önkormányzattal még számos ponton vitáznak a tervezett város- és bevásárlóközpontról. A kerület vezetésének tehát most lehetősége van, hogy „reagálás” helyett aktív kezdeményezővé lépjen elő, a területtel kapcsolatban döntéseket irányítsa, befolyásolja. Ezért nagyon fontos, hogy a városközponttal szemben jelentkező tényleges igényeket, szükségleteket az önkormányzat megismerje, s ezt közvetíteni, érvényesíteni tudja. Sajnos a magyar tervezési gyakorlatban a program meghatározása nem kap megfelelő figyelmet, az építészeti tervpályázatoknak nincs a szükségleteken, igényeken és gazdasági, piaci elemzéseken alapuló programja.

A fórum eredményeinek összefoglalása:

ÉRTÉKEK, kiaknázható lehetőségek

- „hagyományos” (őstermelői) piac – megtartása kívánatos
- Rákos-patak
- beépítetlen terület

Víziók

- Központ karakteres, megkülönböztető, emblematikus jellegű elemekkel (használati funkció mellett jel funkció szerepe)
- Különböző funkciók megjelenése (kevert funkciók, nem zónás) – lakófunkció beépítése is kívánatos
- Egészség megőrzése, prevenció a sporton keresztül – városközpont ma széttagolt sportinfrastruktúrájának koncentrációja, sportlétesítmények rendbetétele
- Közösségi tér kialakítása:
 - Szabadidőközpont, művelődési ház, kiállítóterek, kézműves műhelyek – amely elérhető a lakosság számára, lehetőséget biztosít a helyi alkotók és alkotni vágyó amatőrök számára
 - Több zöldterület

- Közterek kialakítása – térhálózat – ebben elhelyezve a különböző funkciók (funkciók szétterítése egy „sétány” mentén – ez a szakaszos megvalósításra is lehetőséget ad
- Rendezvényhelyszínek biztosítása
- Rákos-patak környékét természetközeli állapotba hozni
- Széles értelemben vett akadálymentesítés (hozzáférés a különböző funkciókhoz: sport, kultúra, stb. – nem csak a hivatali elemeknél kell megoldani)

Megoldandó problémák

Elsősorban közlekedési szempontok (strukturális / elérhetőségi, minőségi)

- Közlekedés fejlesztése nélkülözhetetlen – átszállóhely legyen, metro szerepe nagyon fontos; (tömegközlekedéssel elérhető legyen, átszállóhelyek /eszközváltóhelyek fontossága – e nélkül „mesterséges”
- Bosnyák téri csomópont kátyúmentesítése – de nem csak a Bosnyák tér rendbehozatalára kell koncentrálnia városközpont kialakításának
- Kerékpárút kialakítása (központon is át lehessen menni)
- Térrelhatárolásokkal, elrejtésekkel (forgalom egy része például föld alatt) a központi funkciók koncentrációjával járó nagyobb forgalom negatív hatásait csökkenteni lehet - felszínen átjárható legyen a terület

Akadályok /problémák a megvalósításban

- Pénz, forráshiány
- Más létesítmények elszívó hatása (van-e, lesz-e akkora vonzereje az új központnak a már meglévő hasonló funkciók forgalma miatt – bevásárlóközpontok, stb.)
- Tulajdonviszonyok
- civil kontrol hiánya
- kenőpénzek

A megvalósítás egyéb fontos alapfeltételei

- Akarat, elkötelezettség az ügyben
- Következetes végrehajtás
- Szakértelem
- Önkormányzat érdekérvényesítő ereje (ne csak reagáljon az önkormányzat, hanem legyen képes aktívan befolyásolni a folyamatokat, döntéseket)
- olyan önkormányzati struktúrára van szükség, amely
 - a hosszútávú célokat is képes véghezvinni,
 - az együttműködések képes menedzselni:
 - egyrészt a politikai aktorok hosszútávú megállapodását
 - „több mint Zugló” – azaz az egyéb érintett tulajdonosokkal, aktorokkal való együttműködés menedzselése (különösen a Fővárosi Önkormányzat, de pl. CSAPI, stb.)

Vita: decentrum centrumok versus erős kerületi központ a funkciók koncentrációjával.

A beszélgetést vezető Gauder Péter analógiája: Győr nagyságrendű népességszám Zuglóban – vidéki városokban is mindenhol a funkciók koncentrációjával alakultak ki a központok, praktikussága mellett a helyi identitás, arculat meghatározó eleme. Zugló ahhoz „kicsi”, hogy a különböző funkciók teljesen szétszórva legyenek a térben, Budapestnek viszont szüksége van erős alközpontokra (társközpontokra), ami biztosítani képes a különböző korosztályok számára a közösségi élet színtereit.

Továbbblépési lehetőségek, felmerült javaslatok:

- A helyi építészek, tájépítészek bevonásával egy műhelymegbeszélés során a kívánatos struktúrák felvázolása

- Ennek előfeltételeként: kereskedelmi-, lakó-, irodafunkciók nagyságrendi meghatározása szükséges egy, a meglévő kapacitásokat és helyi potenciális igényeket összevető piaci elemzés keretében
- A műhelymegbeszélés eredményének kommunikálása, megvitatása a lakossággal, civil szervezetekkel

JÖVŐKÉP

Zugló Városközpont megjelenésében emblemikus, a közösségi igényeket sokrétűen kiszolgáló területe Budapestnek, melynek építészeti, térrendezési kialakítására jellemző, hogy a zöldterületek, közösségi terek (közterületek) hálója mintegy szellősen felfűzi a különböző, keverten megjelenő funkciókat (nem zónásított). A városközpont kapuja egyben városszinten is meghatározó tömegközlekedési csomópont, eszközváltóhely, ugyanakkor ennek műszaki kialakítása biztosítja a felszíni átjárhatóságot, s mérsékli a forgalomnövekedésből fakadó káros hatásokat. A mintegy parkszerű megjelenésű városközpont közterületei és beépített funkciói jól megközelíthetők – kerékpárral is – egyben széles értelemben véve akadálymentesítettek.

A Fórum értékelése, konklúziók

A terület jövőjének kiemelt jelentősége ellenére a résztvevők száma alacsony volt, amely elsősorban a fórumon is elsőként felvetődött kérdésre vezethető vissza, azaz mennyire „lejátszott történetről” van itt szó. Egyelőre nem átlátható az itt élők számára, hogy az önkormányzat mozgástere a döntésekben, a megvalósítás tartalmának és formájának befolyásolásában mekkora.

A fórum során különösen fontos alapfeltételként kerültek felsorolásra az önkormányzat együttműködési stratégiáját és menedzselési gyakorlatát, valamint a tervezést és végrehajtást érintő kérdések.

A városközpont kialakításával kapcsolatban a koncentrációval, s ennek következményeként jelentkező magas beépítéssel, forgalommal, stb. járó negatív hatásoktól való félelem felszínre került – ugyanakkor kisebb viták eredményeként konszenzus alakult ki abban, hogy:

- városközpontra, a funkciók koncentrálására, megfelelő látogatószám biztosítására szükség van
- ugyanakkor ezt egy laza, sok zöldterületet és értékes közterületet tartalmazó hálózatban helyezi el, mintegy parkszerű rendszert létrehozva, amelyre a terület nagysága és jelenlegi alulhasznosítása lehetőséget ad.